

बाणगङ्गा नगरपालिका १३ औं नगर सभा
आ.व. २०८०।८१ को

नीति तथा कार्यक्रम

बाणगङ्गा नगरपालिका
नगर कार्यपालिकाको कार्यालय
बाणगङ्गा, कपिलवस्तु

तेह्रौं नगरसभामा
नगर प्रमुख श्री चक्रपाणी अर्यालद्वारा प्रस्तुत
आ.व २०८०/०८१
को
वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम

यस गरिमामय नगरसभाका उपाध्यक्षज्यू, सचिवज्यू, सदस्यज्यूहरु, सञ्चारकर्मीहरु, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरु,

बाणगङ्गा नगरपालिकाको तेह्रौं गरिमामय नगरसभामा आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्न पाउँदा गौरवान्वित भएको छु । स्थानीय तह निर्वाचन पश्चातको दोस्रो कार्यकालको प्रथम वर्षको वार्षिक नीति, कार्यक्रम र बजेट कार्यान्वयनसँगै नगरपालिकाले महत्वपूर्ण गति लिनुका साथै गर्व गर्न लायक उपलब्धीहरु हासिल भएका छन् । शासकीय पूर्वाधारका महत्वपूर्ण मान्यताहरु स्थापित भएका छन् । स्थानीय सरकारको औचित्य पुष्टी भएको छ । लोकतान्त्रिक मूल्य/मान्यतामा आधारित समाजवाद प्रति प्रतिबद्ध रही दीगो शान्ती, सुशासन, विकास र सम्मृद्धिको चाहना पूरा गर्ने दिशामा अग्रसर रहन हामीलाई थप आधार प्राप्त भएको छ ।

यस अवसरमा राष्ट्रिय स्वाधिनता, सामाजिक न्याय र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने ज्ञात-अज्ञात सहिदहरु प्रति भावपूर्ण श्रद्धाञ्जली अर्पण गर्दछु । राष्ट्रियता, लोकतन्त्र र जनजिविकाको आन्दोलनमा अगुवाई गर्नुहुने सम्पूर्ण अग्रजहरुको योगदानको उच्च सम्मान सहित स्मरण गर्न चाहन्छु । यस अवसरमा महत्वपूर्ण उपलब्धिहरु हासिल गर्न योगदान गर्नु हुने सबैमा आभार प्रकट गर्न चाहन्छु ।

स्थानीय सरकार जनताको त्याग र बलिदानबाट प्राप्त उपलब्धि हो । स्थानीय जनताको पूर्ण लोकतन्त्र, सुशासनको प्रत्याभूति, जनता प्रति उत्तरदायी सरकार, भ्रष्टाचार मुक्त नगर

निर्माण तथा सभ्य र सु-संस्कृत समाज एवं आफ्नो कर्तव्य प्रति दृढ रहनु यस नगरपालिकाका आदर्श रही आएका छन् ।

संविधानमा उल्लेखित एकल तथा साझा अधिकारका सूचीभित्र रही संघीय सरकार र प्रदेश सरकारले लिएको नीति र हाम्रा आफ्नै विशिष्टताको परिधिमा आर्थिक वर्ष २०८०/०८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गरिएको व्यहोरा यस सम्मानित सभा समक्ष स्मरण गराउन चाहन्छु ।

विभिन्न सरोकारवालाबाट प्राप्त राय सुझावहरू यस नीति तथा कार्यक्रमका अभिन्न अंगको रूपमा रहेका छन् र आगामी नगर सभामा प्रस्तुत हुने आ. व. २०८०/०८१ को बजेट तथा कार्यक्रम पनि यसै नीति तथा कार्यक्रमको परिधि भित्र रहेर प्रस्तुत गरिने व्यहोरा समेत यस सम्मानित सभा समक्ष जानकारी गराउन चाहन्छु ।

कानुनी प्रावधान बमोजिम विभिन्न गैह्रसरकारी सामुदायिक तथा गैरसरकारी संघ/संस्थाहरूले स्थानीय तहमा आफ्ना विकास एवं आर्थिक गतिविधिहरू सञ्चालन गर्दा स्थानीय तहको वार्षिक कार्यक्रममा आफ्ना कार्यक्रमहरू समावेश गर्ने व्यवस्था अनुरूप सूचना जारी गरी प्राप्त हुने कार्यक्रमहरूलाई वार्षिक कार्यक्रममा समावेश गरी कार्यक्रम संचालन गर्ने नीति लिईएको छ ।

यो वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम तयार गर्ने क्रममा हामीले विभिन्न पक्षहरूसँग लिखित राय सुझाव माग्नुका साथै विभिन्न चरणहरूमा गरिएका अन्तर्क्रियाबाट प्राप्त सुझावहरू यसमा समावेश भएका छन् । नगरको अधिकार, श्रोत साधन, उत्तरदायित्व, पारदर्शिता र जवाफदेहिता सहितको स्थानीय सरकारको रूपमा स्थापित बाणगङ्गा नगरपालिकाको आर्थिक समृद्धि र स्थानीय स्तरमा लोकतन्त्रको अभ्यासको क्रममा योगदान गर्नुहुने विभिन्न राजनीतिक दलहरू, राष्ट्रसेवक कर्मचारीहरू, सुरक्षाकर्मीहरू, संघ/संस्था, संचारकर्मी तथा बाणगङ्गा नगरवासीहरू प्रति हार्दिक धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

नगरसभाका सदस्यज्यूहरु,

अब म आ.व. २०८०/०८१ को वार्षिक नीति तथा कार्यक्रम प्रस्तुत गर्ने अनुमती चाहन्छु,

श्रोत परिचालन

१. वित्तीय अनुशासनलाई उच्च प्राथमिकता दिँदै वित्तीय जोखिमका क्षेत्रहरु प्रति गम्भिर भई सुधारात्मक कदमहरु चालिने छ । आन्तरिक श्रोत एवं संघ र प्रदेश सरकारबाट प्राप्त हुने विभिन्न प्रकारका अनुदानहरुबाट हाम्रा आर्थिक गतिविधिहरु निर्देशित हुने व्यहोरा हामी सबैलाई अवगत नै छ । करका क्षेत्र र दर निर्धारण गर्दा करदाताको क्षमता, करका प्रकृति तथा उठ्ने रकमको आकार र कर उठाउँदा सम्बन्धित क्षेत्रको विकास तथा विस्तारमा पर्न जाने सकारात्मक वा नकारात्मक असर समेत आंकलन गरी सरोकारवालाहरुको सुझाव समेतका आधारमा बिगत आ.व.हरुमा परिचालन गरिएका करका दायराहरुलाई फराकिलो गर्दै कर तिर्ने नागरिकको दायित्व पूरा गर्न अभिप्रेरित गरिने छ । प्राप्त अनुदान र नागरिकबाट प्राप्त करको समुचित उपयोगमा जोड दिँदै पूँजी निर्माणमा उच्च प्राथमिकता दिइने छ ।
२. सरकारी खर्चको कुशल व्यवस्थापनबाट सुशासनका आयामहरुको क्रियाशिलताद्वारा विकासका लक्ष्यहरु पूरा गरिने छ । सो को निम्ति आन्तरिक नियन्त्रण प्रणालीलाई प्रभावकारी बनाई सरकारी कोषको अधिकतम सदुपयोग गर्ने तर्फ विशेष ध्यान दिइने छ ।
३. वित्तीय कुशलताद्वारा चालु खर्चलाई वान्छीत सीमाभित्र राख्ने, पूँजीगत खर्च बढाउने र पूँजी निर्माण गर्ने कुरामा विशेष ध्यान दिइने कुरा हाम्रो प्राथमिकताको विषय हो । निर्धारित खर्चको आवश्यकता पूरा गर्न राजश्व परिचालनलाई प्रभावकारी बनाइने छ । राजश्व प्रशासनमा आधुनिक प्रविधिको अधिकतम

उपयोग गरी दायरा फराकिलो पारिने छ । करदाता मैत्री प्रणाली विकास गरी कर परिचालनलाई सरल र सहज बनाइने छ ।

४. कार्यालयको खर्च गर्ने क्षमतामा वृद्धि गरी वित्तीय कुशलताद्वारा बेरुजुलाई न्यून गर्दै सुशासन कायम गर्न सूचना प्रविधिको अधिकतम र उच्चतम प्रयोग गरिने छ ।
५. “सम्मृद्ध नेपाल; सुखी नेपाली” को राष्ट्रिय आकांक्षालाई पूरा गर्न दिगो विकासका लक्ष्यहरूलाई आन्तरिकीकरण र स्थानीयकरण गर्ने कुरामा विशेष ध्यान दिइने छ ।
६. नगरपालिकाको प्रथम आवधिक योजना (२०७९/०८०- २०८३/०८४) निर्माणको काम सम्पन्न भई सकेको अवस्थामा हाम्रा वार्षिक नीति, कार्यक्रम र बजेट समेत आवधिक योजनाका अभिन्न अंग हुने छन् ।
७. नेपालको संविधान, संघीय सरकार र प्रदेश सरकारका आवधिक योजना, प्रचलित कानून, स्थानीय श्रोत साधन लगायतका विषयवस्तुहरू श्रोत परिचालनका प्रमुख आधारहरू रहने छन् ।

सहकार्य र समन्वय

८. संविधानले परिकल्पना गरेको सार्वजनिक, निजी र सहकारी क्षेत्रको माध्यमबाट आर्थिक गतिबिधिहरूलाई चलायमान बनाइने छ । संघ, प्रदेश र स्थानीय तहहरू बीचको आपसी सम्वन्ध, समन्वय एवं सहकार्यमा विशेष ध्यान दिइने छ ।
९. विकास साझेदार संस्थाहरूसँगको सम्बन्ध सुमधुर बनाउँदै विकासका साझा उपायहरूको खोजी गरी प्रक्रिया अगाडि बढाउने कार्यलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
१०. परामर्श एवं विज्ञ सेवाको माध्यमबाट राजश्वका श्रोत, आन्तरिक एवं बाह्य भगिनी सम्वन्ध, दीगो विकासका लक्ष्यहरूको आन्तरिकीकरण र स्थानीयकरण लगायतका विषयहरूमा परिचालन गरिने छ ।

११. सहकार्य र समन्वयको नीति अनुरूप साझा उद्देश्य र संभावना भएका स्थानीय तहहरूसंग भगिनी सम्बन्ध कायम गर्ने कुरालाई प्राथमिकता दिइने छ ।

आर्थिक विकास

स्थानीय स्तरमा उपलब्ध श्रोत र साधनहरूको अधिकतम उपयोग गर्दै रोजगारी बृद्धि गर्न स्थानीय अर्थतन्त्रलाई सवल, गतिशील र सम्मृद्ध बनाउनु स्थानीय सरकारको दायित्व हो । बाणगङ्गा नगरपालिकाका स्थानीय अर्थतन्त्रका प्रमुख अवयवहरूमा मुख्यतः कृषि, पर्यटन, वैदेशिक रोजगार, लघु, घरेलु उद्योग तथा व्यापार क्षेत्रलाई प्रबर्धन गर्न आवश्यक देखिन्छ । नगरपालिका भित्र ठूला तथा मझौला औद्योगिक प्रतिष्ठानहरूको प्रयाप्त विकास भई नसकेको अवस्थामा हालका आर्थिक क्रियाकलापहरू बृद्धि उन्मुख अवस्थामा रहेको देखिन्छ । आवधिक योजनाले परिकल्पना गरेको “कृषिको उत्पादन तथा उत्पादकत्व बृद्धि गरी खाद्य सुरक्षा, रोजगारी श्रृजना तथा जीवनस्तरमा सुधार ल्याउने” दीर्घकालीन सोंच रहेको छ । यसको निम्ती व्यवसायीक कृषिको विस्तारका लागि हामीले देख्ने उद्यमशीलताको क्षेत्र भनेको कृषि र पशुपालन हो भन्ने हाम्रो ठहर रहि आएको छ ।

१२. भू-उपयोग ऐन, २०७६ एवं नियमावली, २०७९ अनुरूप नगरपालिकाबाट मापदण्ड निर्माण गरी विभिन्न १० वर्गमा जग्गा वर्गीकरण गरि सकिएको छ । वर्गीकरण अनुरूप जग्गा उपयोगको लागि प्रोत्साहन गरिने छ । कृषि योग्य जमिनमा बस्ती विकास र शहरीकरणलाई निरुत्साहित गरी व्यवसायिक कृषि मार्फत् उत्पादन र उत्पादकत्वको अभिवृद्धिमा जोड दिइने छ ।

१३. प्रयोग विहीन भूमिलाई उपयोगमा ल्याउन सडक छेउँ, नदी उकास, खोला किनाराको भूमिमा वृक्षारोपण एवं अन्य प्रयोजनको लागि विभिन्न प्रजातिका विरुवाहरूको उत्पादकत्व बृद्धि गर्न संघीय सरकारको सहयोगमा संचालित “सम्मृद्धिका लागि वन” कार्यक्रमको श्रोत परिचालन गरी “बहुउद्देश्यीय नर्शरी”

निर्माणलाई जोड दिईने छ । यसका लागि टोल विकास संस्था, सामूदायिक संस्था, धार्मिक वन एवं समूह समेत परिचालन गरी आवश्यक व्यवस्था मिलाईने छ ।

१४. भौगोलिक अवस्था, सिँचाईको उपलब्धता समेतको आधारमा कृषि एवं पशुपालनका साथै अन्य तुलनात्मक लाभका वस्तुहरू उत्पादनको लागि पकेट र ब्लक क्षेत्रको अवधारणालाई निरन्तरता दिईने छ ।
१५. कृषकहरूलाई अपनत्व बोध गराउन नगरपालिकाबाट प्रदान गरिने अनुदानलाई लागत सहभागिताको आधारमा वितरण गरिने व्यवस्थालाई निरन्तरता दिईने छ ।
१६. कृषक पाठशालालाई निरन्तरता दिईने छ । धान, गहुँ, मकै, दलहन र तेलहन जस्ता अन्नबाली एवम् विभिन्न नगदे बालीहरूको उन्नत विऊ एवम् कृषि यन्त्र वितरण लगायतका कार्यक्रमहरूलाई निरन्तरता दिईने छ ।
१७. कृषियोग्य जमिनमा सिँचाईको पहुँच पुऱ्याउन कृषकहरूसँगको लागत साझेदारीमा साना सिँचाई, स्यालो ट्युबेल, सतह सिँचाई, पोखरी तथा ताल तलैया मर्मत तथा विस्तार गरी सिंचित क्षेत्रफलको विस्तार गरिदै लगिनेछ ।
१८. बेमौसमी तरकारी खेति उत्पादनको लागि हाइटेक प्लाष्टिक टनेल बनाउने कृषकहरूलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । हरेक किसानलाई प्राविधिक सेवा माथिको पहुँच अभिवृद्धि गरिनेछ ।
१९. कृषिमा उत्पादकत्व वृद्धि गर्न कृषि कार्यमा सुधार, बजारीकरण, यान्त्रिकीकरण, एकीकृत वैज्ञानिक कृषि प्रणाली लागू गर्दै करार, सहकारी तथा सामुहिक खेतिलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
२०. कृषकलाई सहुलियतपूर्ण कर्जा उपलब्ध गराउने, कृषि सामाग्रीमा अनुदान तथा सहयोग गर्ने, कृषि उत्पादनको बजारीकरण गर्न आम्दानीको बचत गर्नेसम्मका कार्यको सुनिश्चितता हुने गरी सहकारी संस्थाहरूको सबलीकरणमा जोड दिईनेछ ।
२१. कृषिजन्य उत्पादन बृद्धि गरी आयात प्रतिस्थापन तथा निर्यात प्रवर्द्धनका लागि “एक वडा, एक उत्पादन” को अवधारणालाई प्रोत्साहन गर्दै लगिने छ । कम्पोष्ट

मल, हरियो मल, प्राङ्गारिक मल एवं गड्यौला मल उत्पादक कृषकहरूलाई विशेष प्रोत्साहन गरिनेछ ।

२२. उत्पादन र उत्पादकत्व वृद्धि गर्न कृषकहरूलाई आफ्नो पेशा प्रति व्यवसायिकताको विकास गर्न मापदण्डको आधारमा “उत्कृष्ट कृषक सम्मान” कार्यक्रमको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ । साथै किसान सूचीकरणको कार्यलाई समेत निरन्तरता दिईने छ ।
२३. उद्यमीहरूलाई उनिहरूको रुचि बमोजिम व्यवसायिक बनाउन उद्यम विकास योजनाको आधारमा उद्यमी श्रृजना गर्न “व्यवसाय सम्बर्धन कार्यक्रम” (Business Incubation Program) संचालनको लागि प्रदेश संगको सहकार्यमा आवश्यक प्रकृया अगाडि बढाईने छ ।
२४. प्रदेश तथा संघीय सरकारको समन्वय र सहकार्यमा निर्माणाधिन कृषि उपज संकलन केन्द्रको निर्माण कार्यलाई प्राथमिकताका साथ अगाडि बढाइने छ ।
२५. पूर्व सम्भाव्यताका आधारमा बाणगङ्गा नगरपालिका वडा नं. ८ को धनेशपुर क्षेत्रमा “मत्स्य अनुसन्धान केन्द्र” स्थापनाको लागि संघीय सरकार, कृषि तथा पशुपंक्षि विकास मन्त्रालयसँग आवश्यक समन्वय गरिनेछ ।
२६. कृषि क्षेत्रको विकासको लागि माटो अनुकूल बनाउन माटो परीक्षणको आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ । कृषकहरूलाई मागको आधारमा कृषि सम्बन्धि आधारभूत र विशेष तालिमको प्रवन्ध गरिने छ ।
२७. नगरपालिका भित्र कृषक, समूह र सहकारीद्वारा उत्पादित विऊलाई नगरपालिकाले नै खरिद गरी कृषकहरूलाई नै वितरण गरिने कुरालाई प्राथमिकता दिइनेछ । साथै रैथाने प्रजातिका बाली संरक्षणको लागि विऊ बैङ्कको अवधारणा अगाडि बढाईनेछ ।
२८. स्थानीय उत्पादनलाई प्रवर्द्धन गर्नको निमित्त सहकारी संस्थाहरूसँग साझेदारी गरी “कोशेली घर” सञ्चालनको निमित्त आवश्यक कार्यक्रम ल्याईने छ ।

२९. बिउ प्रतिस्थापन दर बढाउनका लागि धान, मकै तथा गहुँ एवं तरकारीजन्य बीउ उत्पादनका कार्यक्रम संचालन गरी नगरलाई खाद्यान्न वालीको बीउमा आत्मनिर्भर गराउँदै लगिने छ ।
३०. बढ्दो विषादी प्रयोगबाट मानव तथा पर्यावरणमा परेको नकारात्मक असर न्यूनीकरण गर्न विषादी सचेतनाका कार्यक्रम संचालन गरी आर्गानिक उत्पादनतर्फ जोड दिईने छ ।
३१. कृषि सम्बन्धी ज्ञान तथा सीप हासिल गरेका नगरमै कृषि पेशामा संलग्न हुन चाहने युवा तथा व्यवसायिक कृषकहरुको लागि मागमा आधारित व्यवसायिक कृषि विकास कार्यक्रम संचालन गरी आय आर्जनमा जोड दिइने छ ।
३२. उन्नत जातका गाई, भैंसी, बाख्रा, कुखुरा पालन तथा माछा पालनमा जोड दिँदै पशुपंक्षी व्यवसायमा आत्मनिर्भर बनाउनको लागि नश्ल सुधार कार्यक्रम, बाँझोपन निवारण घुम्टि शिविर, पशुपन्धी उपचार कार्यक्रम गोठ / खोर सुधार, निःशुल्क खोप, बाली बिमा, पशु बिमा कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ साथै विभिन्न जातको घाँस तथा डाले घाँसको बिउ र बेर्ना वितरण गर्ने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३३. नगर भित्र सञ्चालित डेरी पसल, मासु पसल एवम् दुग्ध संकलन केन्द्रहरुलाई व्यवस्थित गर्न नयाँ प्रविधि जडानमा प्रोत्साहन गरिने छ । दुग्ध पदार्थ एवं मासुको गुणस्तर र स्वच्छतालाई कायम राख्न स्वच्छ र स्वास्थ्य सुधार गर्ने गरी “मासु पसल तथा बधशाला सुधार कार्यक्रम” संचालन गरिने छ ।
३४. पशुपंक्षि तथा मत्स्य तथ्याङ्कलाई अध्यावधिक गर्दै पशु तथा पशुजन्य पदार्थहरुको उत्पादन तथा उत्पादकत्वमा जोड दिईनेछ ।
३५. माहुरी पालन इच्छुक कृषकहरुलाई तालिम एवं अनुदानमा माहुरीका घर वितरण कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइने छ । संभावना भएका क्षेत्रमा उत्पादन बृद्धि गर्न मौरी, तरकारी, च्याउ जस्ता उत्पादनमा क्लष्टर छुट्टाइने छ ।

३६. बजार व्यवस्थापनमा देखिने नापतौल तथा गुणस्तरको अन्तरलाई बजार अनुगमनको माध्यमद्वारा चुस्त/दुरुस्त राख्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
३७. पशुपालक कृषकहरूको क्षमता विकास तथा नयाँ प्रविधिको बारेमा जानकारी दिनको लागि विभिन्न किसिमको तालिम, अन्तर्क्रिया, गोष्ठी, दिवश, प्रदर्शनी र अध्ययन अवलोकन जस्ता कार्यहरू सञ्चालन गरिने छ ।
३८. अति गरिब, विपन्न, स्रोत बिहीन परिवारहरूको पहिचान गरी आय आर्जनका लागि विभिन्न जातका पशुहरूको वितरण गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
३९. बेरोजगारहरूको सूचीकरण गरी व्यवसायीक कृषि, भौतिक पूर्वाधार, स्थानीय पूर्वाधार, साना, घरेलु, लघु तथा मझौला उद्योग, उत्पादनमूलक उद्योग, निर्माण र सेवा क्षेत्रमा परिचालन गरिने छ । यसलाई “प्रधानमन्त्री रोजगार कार्यक्रम” र “गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम” (MEDPA) जस्ता कार्यक्रमसँग तादम्यता कायम गरिने छ । श्रमको सम्मान गर्दै श्रमिकको ज्यालामा एकरूपता कायम गर्ने नीति अख्तियार गरिने छ ।
४०. संघीय र प्रदेश सरकारको समन्वयमा वडा नं ०९ को बर्दहवामा निर्माणाधिन औद्योगिक ग्रामको निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइनेछ साथै नगरभित्रका उद्यमी तथा सहकारीहरूलाई औद्योगिक ग्राममा साना तथा मझौला उद्योग स्थापना गरी सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
४१. लघु, घरेलु तथा साना उद्योग स्थापनामा जोड दिँदै स्थानीय स्तरमा उत्पादित बस्तुहरूलाई बजारीकरणको उचित व्यवस्थापन गरी दिगो आर्थिक वृद्धि हासिल गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।
४२. नगरमा संचालन भएका र हुने साना उद्योगहरू र व्यवसायहरूलाई प्राईभेट फर्म दर्ता, व्यवसाय दर्ता सम्बन्धी ज्ञान, कर शुल्क दस्तुरको बारेमा जानकारी गराई नगर उद्योगिहरूको अन्तर सम्बन्ध विस्तारको लागि उद्योगिहरूसँग छलफल अन्तरक्रिया तथा तालिम संचालन गर्ने नीति अवलम्बन गरिनेछ ।

४३. स्थानीय तहमा संचालित ब्यापार/ब्यवसाय र लघु/घरेलु/साना उद्योगहरूलाई प्रोत्साहन गरी व्यवसायिकता र उद्यमशीलतामा जोड दिइने छ । नगरभित्र आयोजना हुने औपचारिक कार्यक्रम तथा समारोहहरूमा नगरभित्रकै उद्यमीबाट उत्पादित उपहार सामाग्री प्रयोग गर्न अभियानको रूपमा लागू गरिनेछ ।
४४. लक्षित कार्यक्रम अन्तर्गत संचालन गरिने विभिन्न तालिमहरूलाई उद्यमशीलता विकाससँग जोड्दै उत्पादकत्व बृद्धि गर्न “गरिबी निवारणका लागि लघु उद्यम विकास कार्यक्रम”(MEDPA) संग जीडिने छ ।
४५. नगरपालिकामा मानविय श्रोत, विकास तथा व्यवस्थापनलाई व्यवस्थित गर्न नगर स्तरीय “नगर प्रशिक्षण प्रतिष्ठान” स्थापना गरिनेछ साथै नगर भित्र संचालन हुने क्षमता विकास, शीप विकास तथा अनुसन्धान कार्यक्रमहरू सोही प्रतिष्ठान मार्फत संचालन गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
४६. बैदेशिक रोजगारीबाट फर्किएका र फर्किने वातावरण तयार गर्न कृषि, पर्यटन, उद्योग/ब्यापार, पशुपालन लगायतका क्षेत्रमा आबद्ध गरी उत्पादनमा लगाउन आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ । यसलाई प्रवर्द्धनात्मक कार्यक्रमको रूपमा संचालन गर्न सुरक्षित आप्रवासन (SAMI) परियोजनासँग तादम्यता मिलाइने छ ।
४७. नगरपालिका भित्र स्थापना भई सञ्चालनमा रहेका सहकारी संस्थाहरूको क्षमता विकास गरी उत्पादन बृद्धि र व्यवस्थापनमा तिनको भूमिका बढाइने छ । संचालनमा रहेका सहकारी संस्थाहरूको नियमन गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी बनाइ वित्तीय सुशासन कायम गर्न मासिक प्रतिवेदन र CoPoMIS को प्रयोगलाई अनिवार्य गरिने छ ।
४८. न्यूनतम सदस्य संख्या र पूँजिको सीमा, सदस्य तथा कार्यक्षेत्रको दोहोरोपना भएका सहकारीहरूलाई एकीकरण (Merge) गर्ने कार्यलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
४९. प्रदेशस्तरीय सहकारीहरूलाई बाणगङ्गा नगरपालिका कार्यक्षेत्र भित्र सञ्चालन गर्दा अनिवार्यरूपमा नगरपालिकामा सूचीकृत गरिनुपर्ने र सूचीकृत नगरी

सञ्चालन गर्न नमिल्ने व्यवस्था मिलाउनको लागि सम्बन्धित निकायमा पहल गरिनेछ ।

५०. सहकारीमा जम्मा भएको पूँजी उपयुक्त लगानी बिना वित्तीय अनुशासन कायम नगरिएको, बचतकर्ताको हित अनुकूल पूँजी परिचालन नगरेको जस्ता विकृतिहरू क्रमशः देखिँदै आउने गरेको हुँदा नगरपालिका क्षेत्र रहेर सञ्चालित सहकारीहरूबाट यस्ता खालका गतिविधीहरू भएको पाईएमा कानून बमोजिम कारवाहीको प्रक्रिया अगाडि बढाइने छ ।
५१. सहकारी संस्थाहरूले सफ्टवेयरमा मासिक प्रतिवेदन प्रविष्ट गरी मासिक प्रतिवेदन लगायत कार्यालयमा पठाउनु पर्ने प्रतिवेदनहरू, नगरले तोकेको बार्षिक कर दाखिला गर्ने जस्ता कार्यहरू कडाईका साथ लागू गरी सहकारी संस्थाहरूलाई प्रविधिमैत्री बनाउन सहकारी विभागले अनिवार्य गरेको CoPoMIS प्रयोगको लागि र आवश्यक क्षमता विकास तालिमको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइने छ ।
५२. सहकारी संस्थाहरूलाई राष्ट्रिय सहकारी बोर्डको सुझाव अनुसार २ वर्षीय आधारशीला कार्यक्रम सहित सहकारी संस्थामा कार्यरत कर्मचारीलाई दक्ष बनाउन तालिम, गोष्ठी, अन्तरक्रिया जस्ता कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
५३. नगर क्षेत्रभित्र रहेका पर्यटकीय स्थलहरूको पहिचान, संरक्षण तथा निर्माण कार्यलाई प्राथमिकता दिइने छ । पर्यटन व्यवसायलाई प्रवर्द्धन गर्नको लागि पर्यटनसँग सम्बन्धित सूचना तथा प्रचार/प्रसार गरिने छ ।
५४. पर्यटन क्षेत्रको विकासको लागि नगरको समन्वय र सहकार्यमा निजि क्षेत्रबाट संचालन हुने गरी माग भई आएमा उपयुक्त स्थानको खोजि गरी होमस्टे संचालन गर्न प्रोत्साहित गरिनेछ ।
५५. पर्यटन विकासको दीगो श्रोतको रूपमा कपिलधाम, रामदतिवन धाम, मधौली पार्क, कैलाश धाम, (नन्द नगर) मधुवन धाम, ओशो आश्रम, सुपा देउराली मन्दिर, जलेश्वर मन्दिर, बैरिया प्रकटेश्वर मन्दिर, हथौसा शिव मन्दिर, कोपवा

शिवमन्दिर, लक्ष्मण घाट, राजापानी, खारखानी जस्ता महत्वपूर्ण सम्पदाहरु पर्यटकीय सर्किट निर्माण गर्न संघ र प्रदेश सरकार समेतको लागत साझेदारी गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।

५६. नगरभित्रका साप्ताहिक हाटबजारलाई व्यवस्थित गर्दै कृषकहरुका आफ्ना उत्पादनलाई सोझै बजार पहुँचका लागि “बिक्री कक्ष” स्थापनाका लागि पहल गरिनेछ ।
५७. नगरका प्राकृतिक, सांस्कृतिक, धार्मिक, जैविक एवं मानव निर्मित सम्पदाहरुको संरक्षण तथा प्रवर्द्धन गर्दै यस नगरलाई आकर्षक, रमणीय र सुरक्षित पर्यटकीय गन्तव्य स्थलको रूपमा विकास गर्ने कार्यलाई उपलब्ध श्रोत साधनको आधारमा क्रमशः कार्यान्वयन गरिने छ ।
५८. नगरभित्र रहेका विभिन्न जातजातिहरुको परम्परागत संस्कृति संरक्षण र प्रवर्द्धनको निम्ति वृत्त चित्र निर्माण गरिने छ ।

सामाजिक विकास

सामाजिक विकास समग्र विकासको गुणात्मक तथा गतिशील आयाम हो । नेपालको संविधानले सामाजिक विकासलाई नागरिकको अधिकार तथा राज्यको दायित्वको रूपमा स्वीकार गरेको छ । दीगो विकासको लक्ष्य अन्तर्गत गुणस्तरीय शिक्षा, स्वस्थ तथा समुन्नत समाज, लैंगिक समानता, सामाजिक समावेशीकरण, स्वच्छ खानेपानी तथा सरसफाइ साथै महिला बालबालिका, युवा तथा खेलकुद र कला, भाषा, साहित्य र संस्कृति जस्ता विषय क्षेत्रहरु समेटिएका छन् । यस अर्थ हाम्रो लक्ष्य भनेको “स्वस्थ, सुशिक्षित र सृजनशील मानव पूँजीको निर्माण” हो । यसको आधारमा “ज्ञानमा आधारित समाज” (Knowledge Based Society) निर्माण हुने कुरामा हाम्रो विश्वास रहि आएको छ ।

५९. नगरवासीको आत्मनिर्भरताका लागि लक्षित, क्षमता विकास तथा स्वरोजगार कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिँदै विधवा एवम् एकल महिला, द्वन्द्वपीडित, बेरोजगार

तथा अति पिछडिएका, बिपन्न समुदाय, र अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूका लागि सीपमूलक तालिमको व्यवस्थालाई थप प्रभावकारी बनाउँदै रुचि र सम्भावनाको आधारमा आय आर्जनको लेखाजोखा तथा अभिलेखीकरण प्रणालीको अवलम्बन गरिनेछ ।

६०. महिलाहरूको सशक्तीकरणका लागि "महिलासँग नगर उपप्रमुख" कार्यक्रम मार्फत विपन्न, बेरोजगार, पिछडिएका महिलालाई उद्यमी बनाउनको लागि सीपमूलक तालिम प्रदान गर्नुका साथै उद्यमशीलता सम्बन्धी प्रविधि हस्तान्तरणको व्यवस्था मिलाइने छ ।
६१. समुदायमा आधारित पुनर्स्थापना (CBR) कार्यक्रमबाट अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूको शसक्तीकरण सम्बन्धी कार्यक्रम सञ्चालन गरिनेछ ।
६२. अपाङ्ग र ज्येष्ठ नागरिक परिचय पत्र वितरण प्रणालीलाई सरल र सहज बनाइनेछ साथै पूर्ण अपाङ्गता भएका व्यक्तिहरूलाई घरमै सामाजिक सुरक्षा भत्ता वितरणको प्रवन्ध मिलाइने छ । घरमूली नै अपाङ्गता भएका व्यक्ति भएमा सुरक्षित आवासको लागि प्राथमिकतामा राखी आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
६३. जेष्ठ नागरिकसँग रहेको विशिष्ट अनुभवलाई विकास अभियानमा प्रयोग गर्ने उपयुक्त वातावरण सिर्जना गरिनुका साथै युवा वर्गमा अनुभव पुस्तान्तरणका कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
६४. वडा समिति, टोल विकास संस्था, आमा समूह, स्थानीय क्लब, समुदाय, सामुदायिक तथा धार्मिक र सुरक्षा निकायको सहकार्यमा "सामुदायिक प्रहरी साझेदारी" कार्यक्रम मार्फत समाजमा विद्यमान समस्याको रूपमा देखिएको लागु पदार्थ सेवन र दुर्व्यसन जस्ता कार्यक्रम न्यूनीकरणका लागि प्रभावकारी रूपमा कार्यक्रम सञ्चालन गरिने छ ।
६५. वडा तथा नगरस्तरीय बालक्लब तथा किशोर/किशोरी संजालको क्षमता विकासको लागि सचेतनामूलक कार्यक्रमहरू संचालन गर्दै बाल संरक्षण गृह,

सुधार केन्द्र, रिफ्रेस सेन्टर स्थापना गरी सञ्चालनका लागि सामाजिक संघ-संस्था एवम् निजी क्षेत्रलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।

६६. लैंगिक मैत्री, बालश्रममुक्त तथा बालमैत्री, अपाङ्गता मैत्री, ज्येष्ठ नागरिक मैत्री नगर बनाउने अभियानलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

६७. आदिवासी, जनजाति, थारु, मुस्लिम, दलित, अशक्त तथा विपन्न समूदायलाई लक्षित गरी उनीहरूको उत्थान एवम् क्षमता विकासमा सहयोग पुग्ने कार्यक्रमहरूलाई विशेष प्राथमिकता दिई संचालन गरिने छ ।

६८. सबै किसिमका विभेद (जातीय, लैंगिक, सामाजिक, मनोवैज्ञानिक, शारीरिक अवस्था धार्मिक, भाषिक, सांस्कृतिक) हरूलाई निरुत्साहित गरिने नीति अवलम्बन गरिने छ ।

६९. लैंगिक तथा घरेलु हिंसा, यौन शोषण लगायत जोखिममा परेका बालबालिका, अपाङ्गता, एकल महिला, यौनिक तथा लैंगिक अल्पसंख्यकहरूलाई दृष्टिगत गरी अवसर र हित प्रबर्द्धन सम्बन्धी विशेष कार्यक्रम संचालन गरी सशक्तीकरणका माध्यमबाट मूल प्रवाहमा ल्याइने छ ।

७०. बाल बालिकाहरूको खोप कार्यक्रमलाई प्रभावकारी रूपले संचालन गरी प्रत्येक वर्ष पूर्ण खोप सुनिश्चिततालाई निरन्तरता दिइने छ । क्षयरोग मुक्त बाणगङ्गा अभियान सफल पार्न समुदायमा रहेका बिरामीको पहिचान गरी उपचार गरिने छ ।

७१. आयुर्वेदिक, प्राकृतिक चिकित्सा तथा होमियोप्याथि लगायतका बैकल्पिक चिकित्सा सेवालाई विकास तथा विस्तारमा प्रोत्साहान गर्नुको साथै व्यक्तिको शारीरिक, मानसिक र बौद्धिक विकासमा सहयोग पुऱ्याउन योग, ध्यानद्वारा तनाव व्यवस्थापन प्रति आकर्षित गर्न शिविरहरू सञ्चालन गरिनेछ ।

७२. नगर भित्र रहेको आयुर्वेद औषधालयलाई स्तरोन्नती गरी आयुर्वेद अस्पतालको रूपमा विकास गर्न आवश्यक पहल गर्नुका साथै डि.पी.आर. बमोजिम भवन निर्माणको लागि संघीय तथा प्रदेश सरकारसंग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गरिनेछ ।

७३. नगरको गौरवको रूपमा रहेको पिपरा अस्पताललाई विशेषज्ञ सेवा तथा अत्याधुनिक उपकरण र सुविधा सहित ट्रमा सेन्टरको रूपमा स्तरोन्नतीका लागि पहल गरिनेछ ।
७४. ब्राणगङ्गामा स्थापित Blood Bank को स्तरोन्नती गर्दै विपन्न समुदायका निमित्त निःशुल्क Blood को व्यवस्था गर्नका लागि प्रत्येक वडामा रक्तदान कार्यक्रम संचालन गरिने छ ।
७५. पूर्ण संस्थागत प्रसुति सेवाको लागि निःशुल्क एम्बुलेन्स सेवालाई निरन्तरता दिइने छ । बर्थिङ सेन्टरको सेवा नपुगेका स्वास्थ्य संस्थाहरूमा बर्थिङ सेन्टर स्थापना गर्न पहल गरिने छ । प्रत्येक वडा तथा स्वास्थ्य संस्थाहरूमा शिशु स्याहार तथा स्तनपान कक्ष स्थापनालाई प्राथमिकता दिइने छ ।
७६. शिशु तथा बाल स्वास्थ्य प्रवर्द्धनको लागि “नगर प्रमुखको अभिभावकत्व, बाल स्वास्थ्यमा अपनत्व” कार्यक्रम तथा खोप केन्द्र निर्माणलाई निरन्तरता दिंदै खोप केन्द्र निर्माण गर्ने कामलाई प्रथमिकता दिइने छ ।
७७. समुदाय स्तरमा क्रियाशील महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयं सेविकाको कामलाई थप जिम्मेवार र उत्तरदायी बनाउन कार्यसम्पादनको आधारमा प्रोत्साहन गरिने छ । महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविकाहरूले गरेको योगदानको उच्च मूल्याङ्कन गर्दै “महिला सामुदायिक स्वास्थ्य स्वयंसेविका हितकोष संचालन” कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
७८. मोतिया बिन्दु वा अन्य कारणले नागरिकमा अन्धोपनाको बढ्दो समस्या समाधानको लागि शिबिर तथा शल्यक्रिया संचालनको लागि आवश्यक व्यवस्था मिलाइने छ ।
७९. पोषणमैत्री नगर घोषणाको लागि आवश्यक कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । बहुक्षत्रिय पोषण र पोषण सम्बन्धी अन्य कार्यक्रमहरू प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्दै कुपोषणको वर्तमान स्थितिमा सुधार ल्याइने छ । प्रोटोकल अनुसार गर्भवती महिलाहरूको खोप कार्यक्रमलाई प्रभावकारी बनाउनुका साथै

गर्भवती महिलाहरूको स्वास्थ्यमा उचित व्यवस्थापन गर्न “गर्भवती महिलासंग उपप्रमुख” कार्यक्रम संचालन गर्न आवश्यक बजेटको व्यवस्था गरिने छ ।

८०. दिगो विकासको लक्ष्य अनुरूप नगरपालिकाका सम्पूर्ण नगरवासीहरूलाई सफा र स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था मिलाउन “एक घर, एक धारा” कार्यक्रमको लागि संघीय र प्रदेश सरकारको समन्वयमा श्रोत परिचालन गरिने छ ।
८१. दिगो खानेपानी र सरसफाइको अवधारणा अनुरूप तत्काल आवश्यक पर्ने जनशक्तिको रूपमा प्लम्बिङ तालिम र संस्थागत सुशासन कायम गर्न टेवा पुग्ने गरी उपभोक्ता समिति र कर्मचारीलाई क्षमता विकास तालिमको व्यवस्था मिलाइने छ ।
८२. खानेपानी शुल्क र धारा जडान शुल्कमा विविधता देखिएकोले सबै खानेपानी योजनाहरूमा एक रूपता कायम गर्न आवश्यक पहल गरिने छ । अपाङ्ग, असहाय, अशक्त र अति विपन्न वर्गको लागि वडा समितिको सिफारिसको आधारमा खानेपानी धारा जडान र शुल्कमा नगरपालिकाबाट अनुदान दिने व्यवस्था मिलाइने छ । कम्तिमा १००० खानेपानीको धारा जडान भएका खानेपानी तथा सरसफाई उपभोक्ता समितिहरूलाई सफ्टवेयर जडानको लागि अनुदानको व्यवस्था मिलाइने छ ।
८३. स्वच्छ खानेपानी र सरसफाई अभियानलाई अभियानको रूपमा अगाडि बढाउन प्रवर्द्धनका कार्यक्रमहरू सञ्चालन गरिनुका साथै खानेपानी योजनाहरूलाई आवश्यकता र माग एवम् योजनाको वास्तविक स्थितिको आधारमा एक आपसमा एकीकरण गर्ने कार्यलाई प्राथमिकता दिइने छ ।
८४. नगरपालिकालाई स्वच्छ र वातावरण मैत्री बनाउन टोल विकास संस्था, सामूदायिक संस्था, नागरिक समाज र सामाजिक अभियन्ताहरूलाई परिचालन गरी उत्कृष्ट कार्य गर्ने व्यक्ति/संस्थालाई प्रोत्साहन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।

नगरसभाका सदस्यज्यूहरु,

८५. "प्रविधिमा आधारित गुणस्तरीय शिक्षा, बाणगङ्गाको प्रतिबद्धता" भन्ने नारालाई साकार पार्न विद्यालयलाई सूचना प्रविधियुक्त बनाउन इन्टरनेट सहितका आइ.सि.टी.ल्याब, इ-लाइब्रेरी र बिज्ञान प्रयोगशालाहरु स्थापना कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
८६. विद्यालय, कार्यालय र महत्वपूर्ण सार्वजनिक क्षेत्र भित्र मद्यपान, धुम्रपान, लागूऔषध तथा दुर्व्यसनीलाई पूर्णरूपमा निषेध गर्ने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
८७. नगरभित्रका सबै सामुदायिक विद्यालय, स्वास्थ्य संस्था, लगायत नगर मातहतका सबै निकायमा ई-हाजिरीलाई अनिवार्य गराइने नीति अवलम्बन गरिने छ ।
८८. विद्यालयको शैक्षिक गुणस्तर परिक्षण, सिकाई उपलब्धी बृद्धि गर्दै उत्कृष्ट विद्यालय र शिक्षकहरुको मूल्यांकन गरी प्रोत्साहन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
८९. स्थानीय मौलिकता एवम् विविध सम्पदाहरुलाई समावेश गरी आधारभूत तहसम्म स्थानीय पाठ्यक्रमलाई परिमार्जन एवं कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
९०. विद्यालयको भौतिक पूर्वाधार सुधार तथा विकासको लागि संघीय तथा प्रदेश सरकारसंग आवश्यक पहल गरिनेछ ।
९१. विद्यालयमा सुरक्षित र स्वच्छ खानेपानीको व्यवस्था मिलाउँदै दिवा खाजा अन्तर्गत जङ्कफुड निषेध गर्दै पोषणयुक्त खाजालाई प्राथमिकता दिइनेछ । विद्यालयमा अध्ययनरत उमेर समूहका छात्राहरुलाई निःशुल्क रूपमा उपलब्ध गराउँदै आईरहेको आवश्यक पर्ने सेनेटरी प्याड वितरण गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
९२. "नमूना विद्यालयको रूपमा रहेको श्री जनता मा. वि., पिपरामा पूर्वाधार र शैक्षिक गुणस्तर" का महत्वपूर्ण गतिविधिहरुलाई निरन्तरता दिईनेछ ।

९३. हरेक स्थानीय तहमा कम्तीमा एक विद्यालयलाई “स्मार्ट विद्यालय” प्रविधिको माध्यमबाट पठन पाठन गरिने संघीय सरकारको आगामी आ.व. २०८०/०८१ को नीति तथा कार्यक्रम अनुरूप प्रविधि प्रयोग लाई उच्च प्राथमिकता दिइने छ ।
९४. शिक्षकको क्षमता विकास अन्तर्गत “शिक्षक आधारभूत कम्प्युटर तालिम” सञ्चालन गरी गुणस्तरीय शिक्षाका लागि आवश्यक तालिमको व्यवस्था गरिनेछ । समयको माग अनुसार शिक्षकहरूलाई प्रविधिमैत्री बनाउन सो अनुरूप स्रोत/ साधन र तालिमको लागि उचित व्यवस्था गरिनेछ । नगरभित्रका शैक्षिक संस्थाहरूबीच सिकाई विधि लगायतका विषयहरूमा अनुभवहरू आदान प्रदान गरी गुणस्तर कायम गर्न अन्तर विद्यालय अनुभव साटासाट कार्यक्रम राखिने छ ।
९५. नैतिक शिक्षा, सहकारी शिक्षा, उद्यमशिल शिक्षा जस्ता विषयहरूमा विशेष जोड दिइनेछ । कोचिंग भाषा शिक्षण गर्ने Learning center हरूलाई तोकिएको ऐन कानून बमोजिम नगरमा सूचिकृत गरी कार्यान्वयन गर्ने व्यवस्था मिलाइने छ ।
९६. बालमैत्री स्थानीय शासनको दीगोपनाको लागि तोकिएका सूचकहरू कार्यान्वयन गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ ।
९७. संघीय सरकारको निति अनुरूप “शिक्षालाई सीपसँग, सीपलाई श्रमसँग, श्रमलाई रोजगारीसँग, रोजगारीलाई उत्पादनसँग र उत्पादनलाई बजारसँग जोड्न” का लागि “पढ्दै कमाउँदै” कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
९८. भाषा, कला, साहित्य, सस्कृति तथा अध्ययन अनुसन्धानलाई संस्थागत गर्न, “बाणगङ्गा प्रज्ञा प्रतिष्ठान” को स्थापना गरिने छ ।
९९. नगरका सम्पदाहरूको संरक्षण सम्बर्द्धन, अनुसन्धान र नवप्रवर्तनलाई प्रोत्साहन गर्न विद्यावारिधि अक्षय कोष खडा गरिने छ । सो कोषबाट प्रतिभावान तथा क्षमतावान प्रतिभाहरूलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
१००. मेयरकप, राष्ट्रपति रनिङ शिल्ड लगायत अन्य खेलकूद प्रतियोगिता नगर खेलकूद विकास समिति मार्फत संचालन गर्दै राष्ट्रिय खेलाडी उत्पादनमा जोड

दिईनेछ । साथै नगरको गौरबको रूपमा रहेको “बुद्ध रंगशाला र मायादेवी रंगशाला” को क्रमशः स्तरोन्नति गरिनेछ ।

१०१. राष्ट्र प्रेम र नैतिक आचरण युक्त व्यवहारीक ज्ञान प्रदान गर्ने पबित्र उद्देश्य सहित नेपाल स्काउटलाई बिद्यालयहरु मार्फत संस्थागत गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
१०२. नगरभित्रका खेलकुद मैदानहरुलाई व्यवस्थित निर्माणका लागि नगरको आफ्नै श्रोत, संघीय र प्रदेश सरकारसंग सहकार्य गरी “एक वडा एक व्यवस्थित खेल मैदान” निर्माण कार्य अघि बढाउन आवश्यक पहल गरिने छ ।
१०३. युवाहरुको क्षमता, सीप, अध्ययन, अनुसन्धान लगायतका कुराहरुलाई व्यवस्थित र वैज्ञानिक ढंगले सञ्चालन गर्न र युवाहरुको अर्थपूर्ण सहभागिता र नेतृत्वलाई जोड दिदै विद्यार्थी प्रतिभा पहिचान गरी उत्कृष्ट प्रतिभाहरुलाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
१०४. शैक्षिक सुशासन र गुणस्तरीय शिक्षाको लागि सबै शैक्षिक संस्थाहरुको अनुगमन, मूल्याङ्कन र प्रोत्साहनलाई जोड दिईनेछ । विद्यालय कर्मचारी, बाल बिकासका शिक्षक, बिशेष शिक्षाका आयाहरुको प्रोत्साहनलाई निरन्तरता दिईनेछ ।
१०५. बृहत विद्यालय सुरक्षा योजना कार्यक्रमलाई निरन्तरता दिदै हरित विद्यालयको अवधारणालाई प्रोत्साहन गरिने छ ।
१०६. नगर भित्रका मठ मन्दिर, बिहार, मस्जिद, गुम्बा, चर्चहरुको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्दै नगरपालिका क्षेत्रभित्र रहेका पर्यटकीय गन्तव्यको पहिचान र बिकासका लागि ऐतिहासिक, धार्मिक, सांस्कृतिक सम्पदाहरुको संरक्षण गरी पर्यटन प्रबर्द्धन गर्न पूर्वाधार निर्माण तथा प्रचार प्रसारमा जोड दिईनेछ ।
१०७. राष्ट्रिय स्वतन्त्रता, सामाजिक न्याय र संघीय लोकतान्त्रिक गणतन्त्र स्थापनाका लागि आफ्नो जीवन उत्सर्ग गर्नुहुने शहिदहरुको सम्झनामा सिर्जनात्मक कार्यक्रमको आयोजना गरी शहिद दिवस लगायतका राष्ट्रिय मान्यता प्राप्त दिवशहरु मनाइने व्यवस्था मिलाइनेछ ।

नगरसभाका सदस्य ज्यूहरु,

पूर्वाधार विकास

पूर्वाधार तर्फ “दीगो तथा उत्थानशील पूर्वाधार मार्फत नगरवासीहरुको गुणस्तरीय जीवन शैलीको सुनिश्चितता” गर्ने हाम्रो मुलभूत उद्देश्य रहेको छ ।

१०८. दिगो विकासको लक्ष्य अनुरूप विकास र वातावरणलाई तादाम्यता कायम गरी पूर्वाधार विकासको कामलाई अगाडि बढाइने छ । “हाम्रो सडक हाम्रो सहभागिता, स्तरीय सडक, हाम्रो प्रतिबद्धता” अनुरूप नगर यातायात गुरुयोजनाले तोकेको मापदण्ड र प्राथमिकताको आधारमा नगरपालिका भित्रका सडकहरुमा स्थानीय जनताहरुको सहभागितामा सडक पूर्वाधारलाई स्तरोन्नति गर्दै लगिनेछ ।
१०९. यस नगरपालिकाको गौरवको योजनाको रूपमा रहेको “बाणगङ्गा चक्रपथ” निर्माणको काम सम्पन्न गर्न आवश्यक व्यवस्था मिलाइनेछ साथै बाणगङ्गा चक्रपथलाई समेट्ने गरी “नगरबस सञ्चालन” गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
११०. “नगर समृद्धिको दीर्घकालिन आधार, फराकिलो र व्यवस्थित सडक पूर्वाधार” भन्ने नारालाई हामीले आत्मसात गर्दै ७.५ मिटर भन्दा बढी चौडाई भएका सडकहरुमा हरियाली र फूटपाथलाई विशेष ध्यान दिइ निर्माण गरिदै लगिने छ । नगर क्षेत्र भित्र संचालनमा रहेका अटो रिक्सा/इरिक्साहरुको आवश्यक नियमन तथा व्यवस्थापन गरिने छ ।
१११. नगरको गौरवको रूपमा रहेका योजनाहरु सम्पन्न गर्नका निम्ति संघ, प्रदेश, नगरपालिका, निजी क्षेत्र, सहकारी, सामूदायिक वन, गैरसरकारी संघ/संस्थाको साझेदारीको नीति अवलम्बन गरिने छ ।

११२. राष्ट्रिय भवन संहिता र भवन, योजना तथा वस्ती विकास सम्बन्धी आधारभूत मापदण्ड बमोजिम नया भवन निर्माण, आवासिय तथा व्यवसायीक भवनलाई व्यवस्थित गर्न घर नक्शा पास सम्बन्धी कार्यलाई व्यवस्थित गरिने छ ।
११३. परिणाममुखी कामको लागि योजना कार्यान्वयनलाई प्रभावकारी बनाउन अनुगमन र मूल्याङ्कन बिधिलाई चुस्त र नतिजामुखी बनाइने छ ।
११४. सडकको सर्भे डिजाइन गर्दा सो क्षेत्रमा पर्ने विद्युत पोल, तार, नाली खानेपानी पाइप विस्तार समेत समावेश गरी एकीकृत डिजाइन इष्टिमेट तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याइनेछ । लागत सहभागितालाई स्थान विशेष तथा योजनाको प्रकृति अनुकूल परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।
११५. सडक लगायत निर्मित सार्वजनिक सम्पत्तिको संभार एवं मर्मत संभारको लागि एक “मर्मत संभार कोष” को व्यवस्था गरिने छ । नगरपालिकाबाट पूर्वाधार तर्फका योजनाहरू संचालन गर्दा कुल विनियोजित रकमको १ प्रतिशत रकम लागत स्टिमेट तयार गर्दा नै मर्मत संभार कोषको लागि छुट्याई लगत स्टिमेट तयार गर्ने र भुक्तानी गर्दा उक्त रकम कट्टा गरी मर्मत संभार कोषमा जम्मा गर्ने व्यवस्था मिलाईनेछ ।
११६. नगरपालिका भित्र सार्वजनिक पूर्वाधार निर्माण गर्दा महिला मैत्री, बाल मैत्री, अपाङ्ग मैत्री तथा वातावरण मैत्री, भूकम्प प्रतिरोधात्मक र अग्नी सुरक्षात्मक संरचना निर्माण गर्ने विषयलाई निरन्तरता दिइने छ ।
११७. पूर्वाधारतर्फ सानातिना टुक्रे योजना भन्दा पूँजी निर्माण हुने खालका ठूलो योजना बनाउन प्रोत्साहन गरिनेछ । उपभोक्ता समितिबाट सम्पन्न योजनाहरूलाई जनताको अपनत्व महसुस हुनेगरी समुदायमा नै हस्तान्तरण गर्ने कार्यको थालनी गरिनेछ ।
११८. नगरपालिकाको योजनाबद्ध विकासको लागि प्रथम आवधिक योजना (आ.व. २०७९/०८० – २०८३/०८४) अनुरूप नीति तथा कार्यक्रम बमोजिम वजेट विनियोजन गर्ने नीति अख्तियार गरिनेछ ।

११९. पहिचानको रूपमा नगरपालिकाको केन्द्र र अन्य वडाहरूमा आवश्यकता पहिचान गरी पार्किङस्थल, जेष्ठ नागरिक बिश्रामस्थल, मनोरन्जन पार्क, फोहर संकलन तथा प्रशोधन केन्द्र, बगैंचा, पोखरी, प्रतिक्षालय, पैदल मार्ग, सार्वजनिक शौचालय जस्ता पूर्वाधारहरूलाई श्रोत साधनको आधारमा क्रमशः व्यवस्थापन गर्दै लगिने छ ।
१२०. संघ, प्रदेश र बाणगङ्गा नगरपालिकाको सहकार्यमा नगरपालिका भित्रका नदीहरूमा तटबन्ध निर्माण गर्ने कार्यलाई थप व्यवस्थित गर्न प्राथमिकता दिइने छ ।
१२१. भूमिहीन सुकुम्बासी, भूमिहीन दलित र अव्यवस्थित बसोबासीको अभिलेख बमोजिम जग्गाको नापि गर्ने, नक्सा श्रेस्ता तयार गर्ने कार्य सम्पन्न गरी भूमिहीन सुकुम्बासी, भूमिहीन दलित र अव्यवस्थित बसोबासीलाई जग्गाधनी प्रमाणपत्र पूर्जा वितरण गरिने व्यवस्था मिलाइनेछ ।
१२२. लागत साझेदारीमा सिंचाइ संरचना निर्माण तथा मर्मत संभारको कार्यलाई निरन्तरता दिइने छ ।
१२३. सार्वजनिक,पति, नदी उकास जस्ता जग्गा अतिक्रमण हुन नदिन एंव अतिक्रमित जग्गा संरक्षण गर्न आवश्यक पहल गरिने छ ।
१२४. संघीय समपुरक, प्रदेश समपुरक, नेपाल सडक बोर्ड लगायत अन्य लागत साझेदारीको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइने छ ।
१२५. सुरक्षित नागरिक आवास कार्यक्रम अन्तर्गत सम्पूर्ण वडाहरूबाट अति विपन्न परिवारको लगत संकलन गरी आवास निर्माण गर्ने कार्यलाई प्रभावकारी रूपमा कार्यान्वयन गर्दै लगिनेछ ।
१२६. पूर्वाधार निर्माणलाई दीगो र भरपर्दो बनाउन प्राविधिक ल्याव स्थापना र इक्यूपमेन्ट खरिदको लागि आवश्यक बजेटको व्यवस्था मिलाइने छ ।
१२७. उज्यालो नगरपालिका अन्तर्गत सडक बत्ती राख्ने र जडित सडक बत्तिको मर्मत गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१२८. घर नक्साको कार्यलाई डिजिटलाईजेसन गरी डिजिटलाईज प्रविधिबाट नगर पाश्र्वचित्र अद्यावधिक गरिनेछ ।
१२९. घर नम्बरिङ गर्ने कार्यको लागि तथ्याङ्कहरू एकीकृत रूपमा संकलन गरी घर नक्सा अभिलेख कार्यलाई विद्युतीय प्रणालीमा रूपान्तरण गरिनेछ ।
१३०. नगरको व्यवस्थित शहरीकरणका लागि भवन निर्माण मापदण्डलाई थप प्रभावकारी रूपमा लागू गर्न घरधनी, मिश्री, सिकर्मी र डकर्मीहरूलाई चरणवद्ध रूपमा उपलब्ध निर्माण सम्बन्धी तालिम संचालन गरिनेछ ।
१३१. भवन मापदण्ड लागुहुनु पूर्व सम्पन्न भएका घरको नक्शाङ्कन गरी नक्शा नियमित गरिने छ । नयाँ बन्ने घर संरचनाहरूलाई अनिवार्य रूपमा नक्सा पास गर्ने कार्यलाई जोड दिन नक्सा पास नगरी निर्माण गर्ने कार्यलाई निरुत्साहित गरिनेछ ।
१३२. विपन्नताको कारणले विद्युत मिटर जडान गर्न नसक्ने परिवारलाई निःशुल्क विद्युत मिटर जडान गर्न सम्बन्धित निकायमा आवश्यक पहल एवं अनुदानको व्यवस्था गरिनेछ ।
१३३. उपभोक्ता मार्फत सञ्चालन गरिने योजनाहरूलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गर्न टोल विकास संस्था र उपभोक्ता समितिका पदाधिकारीहरूलाई क्षमता विकास तालिम सञ्चालन गरिनेछ ।

वन, वातावरण तथा विपद व्यवस्थापन

१३४. महामारी, आगलागी, प्राकृतिक तथा मानविय विपदबाट हुन सक्ने क्षतिलाई न्यूनिकरण गर्न विपद व्यवस्थापन कोषको प्रभावकारी परिचालन गरिनेछ ।
१३५. विकास र वातावरण बिच सन्तुलन कायम गर्न सामूदायिक वन उपभोक्ता समितिहरूको सहकार्यमा रिचार्ज पोखरी निर्माणका लागि प्रोत्साहन गरिनेछ । संवेदनशिल र जोखिममा रहेका सिमसार, पोखरी, ताल तलैयाहरूको संरक्षण गर्ने कामलाई अभियानको रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।

१३६. पर्या-पर्यटन (eco-tourism) को अवधारणालाई सार्थक तुल्याउन सामुदायिक वनमा कार्ययोजना बमोजिम उद्यान, रिसोर्ट र पिकनिक स्थलको स्थापना गरी सञ्चालन गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१३७. नगरपालिका र सामुदायिक तथा धार्मिक वनको सहकार्यमा सघन वृक्षारोपण, “एक सामुदायिक वन, एक फलफूल बगैचा” कार्यक्रम, डाले घाँस उत्पादनका कार्यक्रमलाई प्रोत्साहन गरिनेछ । सामुदायिक, निजी, धार्मिक तथा साझेदारी वनलाई दीर्घकालिन रूपमा आय आर्जन हुनसक्ने जडिवुटी, काठ, दाउरा, घाँसका लागि बहुमूल्य बोटविरुवाहरूको वृक्षारोपण गर्न प्रेरित गर्दै लगिनेछ ।
१३८. सामुदायिक वनलाई प्रविधिमैत्री बनाउन प्रविधि हस्तान्तरणको कार्यमा आवश्यक सहकार्य गरिनेछ । सामुदायिक वनहरूमा संस्थागत तथा वित्तीय सुशासन कायम गर्न उपभोक्ता समुहका पदाधिकारी एवम् कर्मचारीहरूको निमित्त क्षमता विकास तालिमको प्रवन्ध गरिनेछ ।
१३९. विभिन्न सामुदायिक वनहरूमा रहेको पूँजीलाई स्थानीय विकासको अभियानमा लगानी गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१४०. बढ्दो जनसंख्याको कारण नगरका सार्वजनिक स्थल र प्राकृतिक सम्पदाहरूको बढ्दो अतिक्रमण लाई नियमन र नियन्त्रण गर्न प्रत्येक वडाका वडाध्यक्षको संयोजकत्वमा गठित सार्वजनिक जग्गा संरक्षण उपसमितिलाई क्रियाशिल बनाई सम्बन्धित वडामा रहेको सार्वजनिक जग्गा, ताल, पोखरी, गौचरन, नदी उकास लगायतका सार्वजनिक महत्वका क्षेत्रको संरक्षण तथा सम्बर्द्धन गर्दै लगिने छ ।
१४१. बाणगङ्गाको गौरवको रूपमा रहेको बाणगङ्गा नदी क्षेत्रको नदी कटानलाई संरक्षण गरी उपलब्ध नदी उकास जग्गालाई नगरको स्वामित्वमा ल्याइ बाणगङ्गा करिडोर निर्माणका निमित्त आवश्यक पहल गरिने छ ।
१४२. “प्लाष्टिक झोला मुक्त नगर” बनाउन बैकल्पिक झोला उत्पादनमा जोड दिइने छ ।
१४३. लक्ष्मणघाट र श्रृङ्गीघाट शवदाह स्थलको व्यवस्थापन गरिने छ ।

१४४. समुदाय स्तरवाटै फोहर वर्गीकरण गर्दै आधुनिक मेशिन सहितको फोहर व्यवस्थापन केन्द्र स्थापनाको लागि दीर्घकालीन नीति अवलम्बन गरिने छ । “म सफा गर्छु, मेरो नगर” अभियान संचालन गरिने छ । स्वास्थ्य संस्था जन्य जोखिमयुक्त फोहर व्यवस्थापन तथा निर्मलीकरणका लागि नगर भित्र संचालित स्वास्थ्य संस्था, अस्पताल, मेडिकल, ल्याबहरुबाट निस्कने फोहरको उचित व्यवस्थापन गरिनेछ ।
१४५. नगर विपद् प्रतिकार्य योजना बनिसकेकोले सो अनुरूप नेपाली सेना, सशस्त्र प्रहरी, नेपाल प्रहरी, नगर प्रहरी, टोल विकास संस्था, स्थानीय क्लब, संचारकर्मी, स्काउट र रेडक्रससँग सहकार्य गरी विपद् न्यूनिकरण एवम् व्यवस्थापनका क्रियाकलापलाई प्रभावकारी रूपमा सञ्चालन गरिनेछ ।
१४६. उन्नत र सुधारिएको चुल्होको प्रयोगमा बढावा दिदै नविकरणीय उर्जाको प्रयोगलाई प्रोत्साहन गरिनेछ ।
१४७. छाडा चौपाया बहुसरोकारको विषय भएकोले छाडा चौपायाको नियन्त्रण र व्यवस्थापनका लागि अन्य स्थानीय तह तथा विभिन्न सरोकारवाला संयन्त्रहरूसँग आवश्यक समन्वय र सहकार्य गर्दै वैकल्पिक उपायहरुको खोजी गरिनेछ ।

संस्थागत सुशासन तथा सेवा प्रवाह

१४८. नेपालको संविधान प्रदत्त तीनै तहको साझा अधिकार र स्थानीय सरकारको एकल अधिकारसँग सम्बन्धित विषयहरुमा आवश्यक पर्ने ऐन, नियम, निर्देशिका र कार्यविधि तर्जुमा, परिमार्जन, संशोधन गर्ने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।

१४९. वित्तीय प्रतिवेदन प्रणालीलाई विश्वसनीय बनाउन तथा प्रचलित कानून बमोजिम कार्य सम्पादन गर्न आन्तरिक नियन्त्रण प्रणाली तयार गरी कार्यान्वयनमा ल्याईनेछ ।
१५०. सेवाप्रवाहलाई सरलीकृत बनाउन अधिकतम सूचना प्रविधिको प्रयोग गरिने छ । जनतालाई सरल विधिबाट समयमै सेवा प्रदान गर्न नगरपालिकाका शाखाहरूको स्पष्ट कार्यविवरण बनाई लागू गरिनेछ ।
१५१. नगरपालिका तथा वडा कार्यालयमा डिजिटल नागरिक वडापत्रलाई थप व्यवस्थित गर्दै लगिने छ ।
१५२. जनप्रतिनिधिहरू र कर्मचारीहरूलाई क्षमता अभिवृद्धि सम्बन्धी तालिम प्रदान गरी नगरवासीलाई सहज रूपमा सेवा प्रवाह गर्न संस्थागत सुदृढीकरण गरिनेछ ।
१५३. पारदर्शिता तथा जवाफदेहिता जस्ता सुशासनका मूलभूत पक्षहरूलाई ध्यान दिंदै सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई जनउत्तरदायी तथा नतिजामूखी बनाइने छ । यसका लागि नगरपालिका र अन्तर्गत कार्यालयहरूमा “मुस्कान सहितको सेवा प्रवाह” मा उत्कृष्ट सेवा प्रवाह गर्ने कर्मचारीलाई पुरस्कृत गरिने कार्यको निरन्तरता दिइनेछ ।
१५४. कर्मचारीलाई कामप्रति उत्प्रेरित गर्न र मनोबल उच्च राख्न कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन सुविधा उपलब्ध गराइने कार्यलाई निरन्तरता दिंदै जनताको नजिकको सरकारको नाताले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरिय, भरपर्दो, नागरिक मैत्री बनाइ सुशासनको प्रत्यक्ष अनुभूती दिलाइने छ । “सेवाको वरीपरी जनता होइन, जनताको वरीपरी सेवा” भन्ने भावना सहित सेवाग्राहीलाई सम्मानपूर्वक सेवा प्राप्त गर्ने अवसर सिर्जना गरिने छ ।
१५५. नियमित रूपमा सार्वजनिक सुनुवाई, सामाजिक परीक्षण गर्ने प्रबन्ध मिलाईनेछ । सूचनाको हक प्रत्याभूत गराउन सूचनाको वर्गीकरण गरी नियमित रूपमा नगरपालिकाको आधिकारिक website, Facebook Page माफत सूचना

- प्रकाशन गरिनेछ । साथै नगरपालिकाबाट सम्पादन भएका सम्पूर्ण कार्य तथा सेवाहरूलाई मासिक वुलेटिन मार्फत प्रकाशन गरिने कार्यलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१५६. सञ्चारकर्मीहरूलाई उच्च मनोबलका साथ जनतालाई शुसूचित गर्न प्रोत्साहन गरिनेछ । “जनतासँग जनप्रतिनिधि” जस्ता कार्यक्रम शुरूवात गरिनेछ । उत्कृष्ट सञ्चारकर्मीलाई सम्मान गर्दै पत्रकारितामैत्री नगरपालिकाको विकास गरिनेछ ।
१५७. नगरमा रहेका सबै सञ्चार माध्यमहरूको संस्थागत क्षमता विकास तथा व्यवसायिक पत्रकारिताको प्रबर्द्धनमा जोड दिइनेछ ।
१५८. कर्मचारीलाई कामप्रति उत्प्रेरित गर्न र मनोबल उच्च राख्न कार्य सम्पादनमा आधारित प्रोत्साहन सुविधा उपलब्ध गराइने कार्यलाई निरन्तरता दिंदै जनताको नजिकको सरकारको नाताले सार्वजनिक सेवा प्रवाहलाई गुणस्तरीय, भरपर्दो, नागरिक मैत्री बनाइ सुशासनको प्रत्यक्ष अनुभूति दिलाइने छ ।
१५९. सेवा प्रवाहलाई प्रभावकारी बनाउन र गुनासो सम्बोधनको निम्ती “हेलो मेयर” कार्यक्रम संचालनमा ल्याइने छ ।

नगरसभाका सदस्यज्यूहरू,

१६०. उपभोक्ताहरूको हितका लागि गुणस्तरीय उपभोग्य वस्तुहरूको उत्पादन बिक्री वितरण तथा उपयोग गर्ने कार्यलाई सुरक्षित मर्यादित र व्यवस्थित गर्न बजार अनुगमनलाई निरन्तरता दिइनेछ ।
१६१. मालपोत तथा नापी कार्यालय नगरमा स्थापनाका लागि आवश्यक पहल गरिनेछ ।।
१६२. वडाको क्षेत्रफल, जनसङ्ख्या, भौगोलिक विकटता, आन्तरिक राजश्व समेत आधार मानी वडागत बजेट तथा सिलिड निर्धारण र विकासका दृष्टिले पछाडी परेका वडा तथा क्षेत्रको समानुपातिक एवं सन्तुलित विकासको नीतिलाई निरन्तरता दिईने छ ।

१६३. घर जग्गा बहाल कर असुली कार्यको लागि सम्पत्ति कर, व्यवसाय कर र वडा कार्यालयबाट प्रवाह हुने सेवाहरूसँग एक आपसमा आवद्ध गरी असुली प्रक्रियालाई व्यवस्थित गरिनेछ । व्यवसाय कर लगायत स्थानीय तहको राजस्व संकलनको लागि वडा कार्यालयबाट व्यवस्था गरिने छ । अनलाइन माध्यमबाट राजस्व दाखिला गर्ने र करदाताको सहज कर सहभागिता सुनिश्चित गर्ने कार्यको लागि आवश्यक विधि स्थापित गरिने छ ।

न्याय सम्पादन

१६४. न्याय सम्पादन तथा मेलमिलापलाई उच्च प्राथमिकतामा राखि प्रत्येक वडामा मेलमिलाप केन्द्र गठन र मेलमिलाप कर्तालाई तालिम दिइ न्याय सम्पादनलाई छिटो छरितो बनाउने कार्यमा नगरपालिका अग्रसर रहेको कुरा नगरवासीले अनुभूत गर्ने गरी कार्यक्रम संचालन गरिनेछ । यसको प्रतिफल स्वरूप न्यून उजुरी संख्या उच्च फछौटले न्यायीक क्षेत्र प्रभावकारी रहेको अनुभूति गर्न सकिने छ । यस अन्तर्गत मेलमिलापकर्ता तालिम र पारिश्रमिक साथै न्यायिक कार्य सम्पादन अन्तर्गत आवश्यक कार्यक्रम ल्याइने छ ।

१६५. न्यायिक समितिमा पर्न आएका उजुरीहरु नियमित फछौट हुने गरी न्यायिक समितिको कामलाई अझ प्रभावकारी बनाइने छ । न्यायिक समितिको कार्य संपादनलाई चुस्त दुरुस्त पार्नका लागि प्रविधिमैत्री गराइनेछ ।

अन्त्यमा,

“समृद्ध बाणगङ्गाको मूलआधार, आर्थिक सामाजिक रूपान्तरण सहितको पूर्वाधार” भन्ने नारालाई साकार पार्नका लागि माथि उल्लेखित नीति तथा कार्यक्रमहरु आधारको रूपमा रहनेछन् । यी नीतिहरुको सफल कार्यान्वयनको लागि संघ तथा प्रदेश सरकारका मा.सांसदज्यूहरु, पूर्व मन्त्रीज्यूहरु, पूर्व माननीय सदस्यज्यूहरु, नगरपालिकामा क्रियाशील राजनीतिक दल, सरकारी तथा गैर सरकारी संघसंस्थाहरु, पत्रकार, नागरिक समाज लगायत सम्पूर्ण बाणगङ्गाबासी आमा-बुवा, दाजु-भाइ, दिदी-बहिनीहरुको

रचनात्मक सल्लाह, सुझाव र सहयोगको अपेक्षा गरेको छु । विकासका लागि ऐक्यबद्धतामा साथ दिनु हुने राजनीतिक दल, सरकारी तथा गैर सरकारी संघ संस्था, निजी क्षेत्र, विकास साझेदार संघ/संस्था, नागरिक समाज, सञ्चारकर्मी, राष्ट्रसेवक कर्मचारी, लगायत स्थानीय प्रशासन, सहयोगी हातहरू सम्पूर्णमा हार्दिक धन्यवाद दिन चाहान्छु, साथै देश भित्र र देश बाहिर रहनुभएका सम्पूर्ण बाणगङ्गा नगरबासीहरूले नगरको विकासमा सकारात्मक र रचनात्मक सुझाव, सल्लाह, सहयोग तथा सहकार्य गरी योगदान गर्नु हुनेछ भन्ने अपेक्षा लिएको छु ।

धन्यवाद। नमस्कार ॥

२०८० असार ०२ गते शनिवार ।

चक्रपाणी अर्याल
नगर प्रमुख
बाणगङ्गा नगरपालिका

